פגישה עם מבקרים ותיקים

על אסקאר וויילד מספרים את הסיפור הבא: פעם נכח בהצגת בכורה של מחזאי אחר. בשעת ההצגה הרים כמה וכמה פעמים את כובעו, והחזירו לראשו. בסוף הערב ניגש אליו המחזאי ושאלו לפשר מחוה מוזרה זו. השיב ויילד: „אני רגיל להסיר את כובעי כשאני פוגש מבקרים ותיקים!"

מאז ראשית הכנסת השביעית אנו נמצאים במצב דומה. לעיתים קרובות מאוד, בהאזיננו לנאומים של ח"כים אחרים, מסיעות שונות, היינו צריכים להסיר את כובעינו, אילו הבשנו כובעים. כי הדברים מוכרים לנו היטב.

ימדוע הם מוכרים? כי אלה הם רעיונות שהומצאו על־ידי סיעתנו בכנסת הקודמת. כשהשמענו אותם לראשונה, נתקלנו בזילזול או בהתנגדות. כיום משמיעים אותם נואמי סיעות יריבות, כאילו גילו אותם ברגע זה. יש כמה ח"כים — לא נקרא כאן בשמות — הרגילים לפני כל נאום לעיין בספרו של אמנון זכרוני — 1 מול 119 — כדי למצוא בנאומינו הישנים על אותו נושא רעיונות שאפשר להפקיעם. ביניהם נמצאים דווקא ח"כים המצטיינים בנאומי־השמצה נגדנו.

★ ★ ★

רק עתה אפשר לעמוד על העושר הרב של רעיונות חדשים, שנוצרו על־ידי סיעתנו בחמש שנות קיומה בכנסת. הם מתייחסים למיגוון עצום של נושאים, נוגעים כימעט לכל תחומי החיים של האזרח. לצערי הם מקופחים לא פעם בדו"ח לבוחר, מפני שבעיות הגורל של מלחמה ושלום תופסים את עיקר דאגתנו, ואת עיקר השטח כאן. אילם הם מסתכמים במלאכה חינוכית־פרלמנטרית רבת־ממדים ובלתי־נלאית.

בשבוע האחרון לא היתה הזדמנות רבה לספל בנוש־אית הביטחוניים והמדיניים הגדולים. תחת זאת נאמנו כמה נאומים על נושאים אזרחיים יום־יומיים אלה. הנה כמה מן הקטעים של נאומינו — מיבחר שבועי רגיל של רעיונות, הצעות ודברי־ביקורת.

שמי תמיר

ריבירה במקום גירחצי עינוים

בדיון על משרד־התיירות, השמענו שוב רעיון, שהתחיל להכות שורשים ב־חוגים רבים:

שלום כהן: יש להקים רשות חופים ארצית.

שר התיירות אימץ לעצמו לאחרונה רע־יון זה, שהועלה על־ידי סיעתנו עוד בתחי־לת הכנסת הקודמת.

יש להקים רשות חופים ארצית, שתקבל על עצמה להכשיר לרח־צה ולנופש את כל רצועת־החוף הישראלית המתמשכת לאורך עשרות קילומטרים, מאשקלון עד ראש־הניקרה, במקום אותם שב־עה קילומטרים בכל הארץ (!) המוכרזים עתה כחופי־רחצה.

רצועת־החוף הישראלית היא אחת המת־נות הנהדרות ביותר של הטבע לאוכלוסיי־תה של ארץ חמה, המיושבת באזור־החוף בצפיפות. חוף זה יכול היה להיות אזור־הנופש העיקרי של תושבי המדינה, ובכך לעודד את תיירות הפנים. והוא יכול להוות נקודת־משיכה חשובה ביותר לתיירים.

הפיקוח על חופי־הרחצה נתון כיום בידי משרד־הפנים והרשויות־המקומיות. ההזנחה בנושא זה היא ממש משוועת.

בשכתות הופכים חופי הרחצה למירחצי עינויים, שהצפיפות בהם נוראה. הזיהום והילכלוך מעידים על כך שחסרה יד אחראית.

אין מיתקני מנוחה, אין מיתקני בידור ושיט, חסרים אבזרי־ספורט. מדוע לא ייזום משרד־התיירות רשות ארצית לניהול ופיתוח חוף הרחצה של ישראל? כל רצועת החוף!

הריבירה הישראלית יכולה לשמש מוקד משיכה למאות אלפי תיירים, ודווקא מאי־תם תיירים שאנו חייבים למשוך אותם ולקרבם אלינו — צעירים, לא רק יהודים, ובעלי לב פתוח ורצון למצות את החיים.

מי ששתק – הוא שנדפק

לאותו נושא חזרנו למחרת היום, ל־הנמקת הצעתנו לסדר־היום בעניין שבי־תת־המצילים. נשיאות הכנסת הכירה בדחיפות הצעתנו, ולפי הצעת סגן־שר הפנים היא הועברה פה אחד לדיון ב־וועדה.

שלום כהן: קיימים בארץ סוגי־עוב־דים מקופחים. אלה לא נהנו מן ההטבות שקיבלו בשנים האחרונות ציבורי־עובדים רבים בארץ, שהיוו קבוצות־לחץ, או שהיו מועסקים במקומות־עבודה נוחים וריווחיים, או שנהנו בעקיפין מעליית רמת־המחיה הכללית בארץ.

במלכודת זו נתונות עתה האחד־יות, שהכל מכירים בצידקתן; נתונים בה ציבורי־עובדים אחרים, שגם מפיהם אנו שומעים כי לא יהיה להם מוצא אלא לשבות.

אני יכול להבטיח לשר־העבודה כי הצע־תו, אתמול, לאסור שביתות במשך שנה, נידונה לכשלון מראש, ורק תגרום תסיסה של רבבות עובדים מקופחים ששום חוקי־הקפאה לא ירסנו אותם.

הממשלה עצמה, כמו במקרי האחיות והמדורים, מכירה בצידקת הדרישות, אך אומרת שאין לה מנוס מ־להקפיא את המצב, כיוון שאחרת תבוא מפולת של כל מיבנה השכר במדינה.

מה עושים במצב זה? אפשר, כמובן, להתעלם ממנו, וכל פעם שקבוצת־עובדים תעלה את דרישותיה הצודקות, או הצודקות בחלקן — אפשר לצעוק כנגדה: חבלנים, פורקי־עול, שובתים פראיים שאינם מתחש־בים במצב הביטחוני.

זוהי דרך פסולה, שאינה יאה להנהגה של מדינה. והעיקר: אין היא פותרת דבר.

זאב ב„מעריב"

חייבת לבוא גישה אחרת.

גם מבחינת הממשלה, הרוצה להמשיך במדיניות עיסקת־החבילה, צריכה להיות נכו־נות להכיר בציבורי־עובדים מסויימים, ש־קופחו במשך השנים האחרונות, ולנסות לפתור בעייתם מבלי שלעובדים אלה יוצמ־דו כל שאר השכירים במשק.

תיקון העוול לא יפגע בעיס־קת־החבילה, ולא יביא למפולת כללית. שלא לדבר על אמצעי נג־די של הגדלת הכנסות המדינה מרווחיהם של אותם סקטורים אשר פרקו את עול עיסקת־החבי־לה במה שנוגע לרווחים ולהגדלת ההכנסות שהיו אמורות אף הן להישאר קפואות.

נושא הדיון של היום הוא נושא ספצי־פי: המצילים. גם אצלם, אם מותר לומר כך, הגיעו מים עד נפש. הם טובעים בין גלי המצוקה והאדישות, ואינם מקבלים את השכר שיבטיח להשאיר אותם ואת משפחתם על פני המים.

להוציא את הדואר מידי הממשלה

על רעיון אחר, שנולד בסיעתנו לפני שנים, דיברנו בוויכוח על משרד־הדואר, אחרי ששר־הדואר עצמו תיאר את כש־לונות הדואר בצבעים קודרים:

אורי אבנרי: אין ספק שיש לנו שר־דואר, שהרי הוא יושב כאן. אין ספק שיש לנו משרד־דואר, שהרי על כך נסב הדיון.

תשובתו של בן־גוריון

ערב פרישתו של דויד בן־גוריון מן הכנסת, הפנתה אליו סיעתנו מיכתב, ובו ביקשה ממנו לחזור בו מהתפטרותו.

נוכח היריבות החריפה ששררה במשך שנים רבות בין דויד בן־גוריון והעולם הזה, נתקבל צעד זה על־ידי רבים בהפתעה. אך היה בו הגיון מדיני פשוט, נוסף על המחמה כלפי אדם שיש לו חלק כה רב בהיסטוריה הישראלית החדשה. בן־גוריון מטיף להחזרת השטחים תמורת שלום־אמת, והוא מזהיר בפני הסכנות הנוראות הכרוכות בסיפוח שטחים מאוכלסים.

השבוע הגיעה לידינו תשובת דויד בן־גוריון לפנייתנו, בצורת מכתב אדיב בכתב־ידו:

No. 9

שדה־בוקר 9.7.70

לחברי־הכנסת אבנרי שלום וברכות.

מסיבות רבות ושונות לא יכולתי, לצערי, לענות על מכתבך מיום 18.5.70. אני מודה לך בקרב לב על הדברים הנעימים שכתבת עלי במכתבך, אבל ידוע לך בוודאי שלא יכולתי להשתתף בישיבות הכנסת במידה מספיקה, ואני יודע שגם בימים כתיקונם לא הצלחתי להשתתף כמוך בכל ישיבות הכנסת — ונדמה לי שאתה משתתף בכל ישיבות הכנסת בלי „כמעט" — אבל בשנה האחרונה היה קשה לי מאוד למלא חובתי לכנסת — וראיתי חובה להתפטר, כי כל חבר־כנסת שמטעמים שונים אינו יכול למלא חובתו לכנסת — מוטב שיתפטר.

בכבוד רב

ד. בן־גוריון